

Kunstgras: ideaal om te oefenen

Duurder in aanschaf maar goedkoper in onderhoud

Joost Hage

Anno 2012 beschikken leveranciers van kunstgras over oplossingen voor elke sport die oorspronkelijk plaatsvond op natuurgras. Nadat het aanvankelijk vooral door de hockey- en tenniswereld werd omarmd, vinden vandaag de dag ook vele voetbalwedstrijden plaats op kunstgras. Fifa, de meest conservatieve sportbond, is tegenwoordig zelfs een trendsetter wanneer het aankomt op het reguleren van de normen en verhogen van de kwaliteit. Toch loopt het in ons land niet storm met kunstgras in de golfsport. "Het hangt sterk af van waar je het wilt gebruiken," stelt Lambert Veenstra van Veenstra Adviesburo Golfterreinen in Wilnis. "Om op te oefenen is het ideaal, maar het wordt nog niet echt toegepast op de grote banen." Die terughoudendheid laat zich eenvoudig verklaren, volgens Hidde Verschuur van de Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties.

"Kunstgras is maar beperkt toegestaan in ons land. Het kan alleen worden gebruikt op banen die voornamelijk recreatief worden gebruikt. Wanneer de Nederlandse Golf Federatie een baan keurt voor een status en het blijkt dat er kunstgras is toegepast, dan krijgt de baan sowieso geen A- of B-status." Volgens Verschuur kunnen golfbanen met kunstgrasafslagmatten hoogstens een C-status krijgen. In dat opzicht loopt Nederland niet in de pas met Frankrijk, waar kunstgras wel wordt toegestaan.

Aanvullende oplossing

"Landen zoals het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Duitsland en Polen bevinden zich in een klimaatzone waar kunstgras met name aanvullend is, door bijvoorbeeld de driving range te voorzien van kunstgras. Het klimaat in die

De populariteit van kunstgras is in veel sporten nog altijd groeiende. Het daagt producenten uit om telkens weer met nieuwe oplossingen te komen. Hoe staat het met kunstgras voor golf?

Auteur: Guy Oldenkotte

zone is niet dusdanig dat de sport afhankelijk is van kunstgras. De periodes waarin men eventueel geen golf kan spelen vanwege het weer is beperkt," verklaart Haaye de Jong van Southwest Greens Benelux. "Bovendien accepteren de meeste golfers in ons land de kwaliteit van de golfbanen omdat ze het gewend zijn. Pas naarmate ze ervarener worden, gaan ze meer waardering opbrengen voor de staat van de baan en het werk van de greenkeeper." Southwest Greens Benelux is een van de bedrijven die zich hebben toegelegd op het installeren van kunstgras op golfbanen. De Jong meent dat het met name de driving range, pitch-and-putt golfbaantjes en, in sommige gevallen, de tees zijn die worden voorzien van kunstgras. "Kunstgrasoplossingen zijn hier aanvullend en vergroten de mogelijkheden tot spelen en het plezier in het oefenen. Dat

De kwaliteit van de aanleg is erg belangrijk.

is weer anders in regio's zoals de Franse Alpen of Scandinavië. Daar heeft men te maken met hevige sneeuwval of lange periodes van sneeuw. Zodra die sneeuw weg is, wil men direct de baan op kunnen om golf te kunnen spelen. Een natuurproduct is pas eind mei bespeelbaar, en zo wint de baan vaak een of twee maanden aan het begin en/of het eind van het golfseizoen."

Nieuwe productiemethoden

Joost Hage, een van Nederlands bekendste golfprofessionals, vindt het jammer dat kunstgras maar beperkt wordt toegepast. "Golf is en blijft een sport voor natuurgras en ik heb altijd veel waardering en respect voor green keepers die een baan behandelen alsof het hun kindje is. Maar om op te oefenen is kunstgras juist ideaal," zegt hij. Hage is zelf PGA Professional en onder meer bekend om zijn golftrickshows en golfactiviteiten.

Volgens hem is die voorspelbaarheid juist de reden dat een toenemend aantal golfers kunstgras aanlegt om hun spel zelf te verbeteren. "Vroeger was er veel op tegen, maar tegenwoordig is de kwaliteit van de kunstgrasoplossingen dusdanig dat van kritiek geen sprake meer hoeft te zijn. Integendeel." Haaye de Jong van

Southwest Greens Benelux refereert aan Retief Goosen als voorbeeld van een speler die kunstgras gebruikt om te oefenen. "Retief wilde een ondergrond hebben die altijd gelijk is, zodat hij dezelfde put tachtigduizend keer kan oefenen en, zo nodig, met drie verschillende clubs. We hebben het hier over een groep die misschien maar klein is, maar die wel bestaat uit topsporters die er alles voor doen om het hoogste niveau te bereiken."

Die voorspelbaarheid van kunstgras wordt in veel sporten geroemd, omdat de balrol en balstuit geen vreemde afwijkingen zullen vertonen. Veel golfers geven echter aan dat men juist meer uitdaging ziet in het feit dat het spel elke keer weer anders is. Hugo de Vries van Greenfields denkt dat kunstgras wel degelijk in staat is om aan die wens te voldoen. "Vooropgesteld: daar waar mogelijk is gras nog altijd de meest ideale ondergrond om golf op te spelen. Maar dankzij nieuwe productiemethodes kunnen we die eigenschappen steeds beter benaderen." De Vries doelt daarbij op de nieuwe weeftechniek die zijn bedrijf toepast bij de samenstelling van zijn tapijt. "Door de weeftechniek is het mogelijk om een mix van verschillende garens toe te passen in één product. Zo kunnen we garens mengen die de

vezels veerkrachtig maken met andere garens die ervoor zorgen dat de vezels bijdragen aan een natuurlijke balrol." Steeds wisselende invloeden van het klimaat blijven daarbij mogelijk.

Verschillende materialen

De Vries ziet de toepassing als een geschikte oplossing voor de greens. "Met weven kunnen we veel meer vezels per vierkante meter plaatsen, waardoor het veel strakker en vlakker is dan wanneer we tuften." Maar de techniek biedt ook een oplossing voor de tees. "Tees worden doorgaans gemaakt van nylon, omdat dat minder snel slijt. Voor de greens gebruikt men meestal vezels op basis van polyethyleen of polypropyleen. Die zijn echter minder goed bestand tegen de warmte die vrijkomt en de slijtage die optreedt wanneer er steeds op dezelfde plek wordt afgeslagen." Leveranciers van de mat mixen daarom tegenwoordig nylon en PE garens door elkaar heen om een optimaal resultaat te bereiken. Ook Haaye de Jong van Southwest Greens Benelux erkent dat nylon in principe de voorkeur heeft. "Nylon zou ook ideaal zijn voor een green, omdat het ervoor zorgt dat de balrol constant is. Maar het nadeel van nylon is weer dat het geen bal van afstand accepteert omdat die weer wegstuiter. Zandgevulde greens van polyethy-

leen doen dat weer wel, maar omdat plastic nu eenmaal harder is dan natuurgras heeft dat weer een effect op de balrol. Het juist verwerken van de juiste materialen is dus de sleutel tot een goed systeem." Volgens De Jong laten veel golfers zich een rad voor de ogen draaien wanneer het aankomt op kunstgras. "Ik zie vaak een stukje kunstgras in een winkel liggen waar de golfer dan z'n nieuwe putter op kan uitproberen. Dat werkt prima om dat balletje weg te slaan, maar het kan niet gebruikt worden als referentie voor kunstgras op een green omdat de bal daar anders reageert vanwege de stuit en de snelheid."

Golfbanen hoeven echter niet voor een volledige kunstgrasoplossing te kiezen, als het aan De Vries ligt. "Met Xtragrass kunnen we ook een oplossing aanbieden die een combinatie tussen kunstgras en natuurgras mogelijk maakt. Bij Xtragrass rollen we een mat die deels bestaat uit kunstgras, maar waar het natuurgras tussen de kunstgrasvezels kan groeien en het kunstgras uiteindelijk verankert. Door die combinatie oogt een green natuurlijker en zal hij minder snel slijten."

Vakmanschap vereist

Een green van Xtragrass slijt dus minder snel. Een green van kunstgras zou nog langzamer moeten slijten. Volgens Haaye de Jong zijn de onderhoudskosten van een kunstgrasgreen slechts 10% van de kosten om een natuurgrasgreen te onderhouden. Maar dat vereist wel de juiste kwaliteit van het product en de inzet van de greenkeeper. "Juist om die reden importeren wij onze mat uit de Verenigde Staten, waar een leverancier zich specifiek heeft toegelegd op het vervaardigen van kunstgras voor golf. Veel andere bedrijven wilden er niet aan beginnen. Bovendien is een project dat voor ons 'groot' is, voor hen nog altijd te klein. Je krijgt dan tegengestelde belangen in het productie- en installatie seizoen. Wij praten over een groot project wanneer het een omvang heeft die vergelijkbaar is met die van een half voetbalveld. Dat is voor die bedrijven niet interessant. Vandaar dat één bedrijf heeft besloten zich toe te leggen op de productie van kunstgras alleen voor golf en voor de hele wereld," licht Haaye de Jong zijn keuze toe. "Dat bedrijf is ontstaan met de situatie van de staat Arizona in het achterhoofd. Daar heeft men een chronisch tekort aan water, maar wil men wel een golfbaan die natuurlijk oogt. Bovendien was de eis dat golfen op kunstgras 100% hetzelfde moest zijn als golfen op natuurgras." Zowel De Jong als De Vries merkt op dat er voor kunstgras op een golfbaan en de uiteindelijke

Om te oefenen is kunstgras ideaal.

installatie ervan veel meer vereist is dan voor de toepassing van kunstgras bij andere sporten. "Een goede installatie is essentieel; het luistert nauw om te zorgen dat het netjes oogt en om te voorkomen dat het zand uit de mat rolt wanneer een green niet vlak ligt," vindt De Vries. "Een goede en nette installatie is noodzakelijk, omdat die bijdraagt aan de schoonheid van de baan," voegt De Jong toe.

Geen massale toepassing

Blijft toch nog de vraag wat dit alles betekent voor kunstgras en golf in Nederland, in de toekomst. "Volgens de klanttevredenheidsonderzoeken die wij houden, beoordelen veel golfers in Nederland de kwaliteit van de baan als 'vrij hoog'. Ik verwacht daarom niet dat kunstgras massaal in Nederland zal worden toegepast. Ik denk eerder dat het in Scandinavië z'n nut zal bewijzen," merkt Hidde Verschuur op namens de Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties. Ook Joost Hage verwacht niet dat het storm zal lopen. "In afwachting van de nieuwe ontwikkelingen op kunstgrasgebied zal het zeker goed toegepast kunnen worden op de oefenfaciliteiten van golfbanen. Er wordt vaak geroepen dat kunstgras een goede oplossing biedt als het onderhoud te duur wordt of te wensen over laat. Maar als ik bijvoorbeeld kijk naar de KLM Open 2011 op de Hilversumse Golfclub, dan lukt het de greenkeepers daar om een fantastische prestatie te leveren, ondanks het slechte weer. Dat is bewonderenswaardig." Lambert Veenstra van Veenstra Adviesburo Golfterreinen betwijfelt echter of kostenbesparing een argument kan zijn. "Kunstgras is niet per definitie goedkoper dan

Kunstgras: niet per definitie goedkoper.

natuurgras. Kunstgras kent een hogere afschrijving dan natuurgras." Wel merkt Veenstra op dat kunstgras minder aandacht vergt. "Kunstgras vergt nog altijd onderhoud, maar dat kost minder tijd dan het onderhouden van een green van natuurgras. Bovendien kan een kunstgrasgreen gelijk bespeeld worden. Een natuurgrasgreen heeft nog zo'n negen maanden zorg nodig na aanleg, voordat je deze echt kunt gebruiken." En zolang Nederland gezegend blijft met het huidige klimaat, zal ook het weerpatroon de noodzaak voor aanleg van kunstgras stimuleren.